

NATON TULEVAISUUDESTA

Valtiotieteen tohtori Pauli Järvenpää

Vuosijuhlaesitelmä, Suomen Sotatieteellinen Seura

Tieteiden talo, Helsinki, 22.3.2004

Herra puheenjohtaja,

Arvoisat Sotatieteellisen Seuran jäsenet,

Haluaisin aluksi lausua lämpimät kiitokseni kutsusta tulla pitämään juhlaesitelmä Sotatieteellisen seuran vuosijuhlaan. Seura on minulle varsin tuttu jo vuosien takaa, ja minuun on aikanaan kohdistunut suuri huomionosoitus tulla kutsutuksi seuran kutsujäseneksi. On siis erityisen suuri ilo ja kunnia olla täällä tänä iltana teidän, Suomen Sotatieteellisen Seuran arvostettujen jäsenten edessä.

Arvoisat kuulijat,

NATO, viralliselta nimeltään North Atlantic Treaty Organization (Pohjois-Atlantin sopimusjärjestö), on taannut jäsenvaltioilleen vakauden ja turvallisuuden jo kohta 55 vuoden ajan. Näistä yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen perusedellytyksistä saavat juuri tällä hetkellä nauttia 19 jäsenmaata. Ensi maanantaina, 29. maaliskuuta, seitsemän maan edustajat luovuttavat juhlallisessa seremoniassa Washingtonissa jäsenyysvaltakirjansa Pohjois-Atlantin sopimuksen tallentajavaltion Yhdysvaltain ulkoasiainministeriölle sen merkiksi, että niistä tulee NATO:n täysivaltaisia jäseniä. Näiden maiden joukossa ovat myös Viro, Latvia ja Liettua.

Meillä Suomessakin on viime kuukausien mittaan taitettu paljon peistä turvallisuuspolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä, näin ollen myös NATO:sta. Meillä on paljon keskusteltu siitä, tulisiko myös Suomen olla jäsen NATO:ssa, ja keskustelu on lainehtinut puolesta ja vastaan. Kansalaisten suuri enemmistö ei ole kuitenkaan lämmennyt ajatukselle maamme jäsenyydestä. Viimeisimmän juuri julkaistun mielipidetiedustelun mukaan 24 prosenttia suomalaisista kannattaa NATO-jäsenyyttä, kun taas valtaenemmistö, yli 60 prosenttia, vastustaa sitä.

Vähemmän meillä on kuitenkin uhrattu aikaa kysymällä asian kannalta peruskysymyksiä siitä, mikä NATO on nyt ja mikä siitä on tulossa. Kysymykseen mahdollisesta Suomen jäsenyydestä liittoutumassa on perin vaikea vastata, ellei meillä ole vastausta näihin kahteen peruskysymykseen.

Siispä: mikä NATO on nyt ja mihin suuntaan se on kehittymässä?

NATO:n vahvuutena on perinteisesti pidetty kykyä sopeuttaa tehtävänsä turvallisuusympäristön muutoksiin. Tästä on oivallisena osoituksena liittokunnan muuntautuminen kylmän sodan aikaisesta sotilaallisesta organisaatiosta järjestöksi, joka rauhankumppanuusohjelmansa kautta vuonna 1994 avasi ovensa entisille vastustajilleen ja muille yhteistyöstä kiinnostuneille eurooppalaisille valtioille.

NATO on organisaatio, joka tavallaan elää huippukokousrytminsä mukaan. Jäsenmaat ja järjestön kansainvälisen sihteeristön virkamiehet valmistelevat huippukokousten välillä linjauksia, joista päätökset tehdään valionpäämiesten tasolla huippukokouksissa. NATO:n nykyistä toimintaa koskevat keskeiset periaatepäätökset tehtiin järjestön viimeisimmässä huippukokouksessa 21-22. marraskuuta 2002 Prahassa.

Laajentuminen oli Prahankokouksen tärkeitä teemoja. Jäsenyyttä hakenneiden kymmenen maan jäsenkelpoisuutta oli edellisestä, Washingtonissa keväällä 1999 järjestetystä huippukokouksesta saakka kehitetty ja seurattu erityisen liittokunnan jäsenyyteen valmistavan MAP-ohjelman avulla (Membership Action Plan, MAP). Jo ohjelman varhaisessa vaiheessa oli käynyt ilmi, että seitsemän hakijamaata erottautui muista. Ne olivat osoittaneet olevansa poliittisesti valmiita liittymään NATO:n edustamaan arvoyhteisöön, ja samalla ne olivat sitoutuneet tuomaan mukanaan ehkä suhteellisen vähäisiä, mutta kuitenkin todellisia sotilaallisia kykyjä.

Bulgaria, Latvia, Liettua, Romania, Slovakia, Slovenia ja Viro olivat kaikki saaneet de facto -varmistuksen jäsenyyskutsustaan jo Prahankokouksen alla. Toisaalta oli tiedossa, että muut kolme hakijamaata – Albania, Kroatia ja Makedonia – eivät vielä Prahassa jäsenkutsua tulisi saamaan. Tärkeätä oli kuitenkin, että NATO ilmoitti olevansa avoinna uusille jäsenille jatkossakin. Prahassa annetussa julkilausumassa asiasta todetaan seuraavaa: ”NATO:n ovi tulee edelleenkin pysymään avoinna kaikille niille Euroopan demokratioille, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä omaksumaan Washingtonin perussopimuksen 10. artiklassa luetellut velvoitteet”.

Näiden seitsemän yllä luetellun maan kohdalla kaikki jäsenyyteen vaadittavat edellytykset ovat siis täyttyneet ja ne tullaan virallisesti hyväksymään NATO:n jäseniksi viikon kuluttua tästä päivästä lukien.

Toinen Prahankokouksen keskeisistä haasteista oli kysymys uusista kumppanuussuhteista. Keskeisen suhdeverkoston muodostavat liittokunnan suhteet Venäjään, Ukrainaan ja Välimeren eteläisiin rantamaihin sekä laajentumisen jälkeen jäljelle jääviin rauhankumppanuusmaihiin.

NATO:n kannalta tärkein suhdejärjestely on toukokuussa 2002 perustettu NATO-Venäjä -neuvosto (NATO-Russia Council, NRC). Sen asialistalla ovat artikla 5 -operaatioita koskevaa suunnittelua lukuun ottamatta kaikki liittokunnan kannalta keskeiset asiakysymykset, joskin on ehkä vielä ennen aikaista tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä neuvoston toiminnan tuloksellisuudesta.

Yhteisiä työryhmiä on perustettu alun kolmatta kymmentä sellaisilla molempia osapuolia kiinnostavilla alueilla kuten kansainvälisen terrorismin vastainen taistelu, joukkotuhoukseiden leviämisen ehkäiseminen, etsintä- ja pelastustoiminta, siviilivalmiussuunnittelu, ohjuspuolustus ja puolustushallinnon rakenteiden uudistaminen.

Varsinkin yhteistyö terrorismin vastaisessa toiminnassa on lähtenyt käyntiin hyvin, ja sitä voidaankin pitää NATO-Venäjä -yhteistyön kantavana teemana. Huomion arvoista on erityisesti se, että yhteistyö tapahtuu ”20: n kokoonpanossa” (”at 20”), toisin sanoen Venäjä on neuvostossa muodollisestikin yhdenvertaisessa asemassa minkä tahansa NATO-jäsenmaan kanssa. Venäjä on siis käytännössä NRC:ssä muotoilemassa yllä mainittuja yhteistoiminta-alueita koskevia päätöksiä yhdessä NATO-maiden kanssa tasavertaisena yhteistyökumppanina.

Toinen kumppanuusmaa, jolle on rakennettu oma erityissuhteensa NATO: on on Ukraina. Erillinen yhteistyöfoorumi, NATO-Ukraine Commission (NUC), perustettiin vuonna 1997. Venäjältä poiketen Ukraina on alusta alkaen ollut aktiivisesti mukana rauhankumppanuustoiminnassa. Venäjän kanssa harjoitettavaan yhteistyöhön verrattuna NATO:n toiminta Ukrainan kanssa on kuitenkin jäänyt suhteellisen vaatimattomalle tasolle niin yhteistyön laajuuden kuin sen sisällönkin puolesta.

Venäjän ja Ukrainan lisäksi NATO:n kannalta tärkeä maantieteellinen alue on Välimeren eteläranta. NATO perustikin jo vuonna 1994 yhteistyöfoorumin nimeltä Välimeri-vuoropuhelu (Mediterranean Dialogue), johon tätä nykyä osallistuu seitsemän Välimeren rantamaata: Algeria, Egypti, Israel,

Jordania, Marokko, Mauritania ja Tunisia. Nämä maat on kutsuttu – yhdessä ja erikseen – osallistumaan tiettyihin NATO:n järjestämiin yhteistyömuotoihin. Yhteistyö liittyy sellaisiin alueisiin kuten väestönsuojelu, rauhanturvaaminen, asevalvonta, ympäristönsuojelu ja Euroopan turvallisuuskysymykset. Foorumin tavoitteena on lisätä avoimuutta ja tiedonvaihtoa näiden maiden ja NATO:n välillä.

Yhteistyötä kaikkien näiden yhteistyötahojen kanssa – Venäjä, Ukraina ja Välimeren etelärannan valtiot – painotettiin myös Prahan huippukokouksen julkilausumassa. Näiden maiden lisäksi eräät yksittäiset valtiot, mm.

Argentiina, Australia, Japani, Uusi-Seelanti ja viimeksi Kiina ovat avanneet säännöllisen vuoropuhelukanavan NATO:n kanssa.

Näiden yhteistoimintasuhteiden lisäksi Prahan huippukokouksessa korostettiin, että yhteistyö NATO:n rauhankumppanuusohjelman puitteissa jäsenyyden ulkopuolelle jäävien kumppanuusmaiden kanssa tulee edelleenkin säilymään yhtenä liittokunnan keskeisistä tehtävistä.

Tämä tehtävä ei tule kuitenkaan olemaan helppo, sillä Prahan jälkeen rauhankumppanuusohjelmaan kuuluvat 20 maata (NATO-jäseniä tulee jatkossa olemaan 26) tulevat entistä selkeämmin jakaantumaan poliittiselta ja sotilaalliselta kehitystasoltaan kahteen kovin epätasaiseen ryhmään. Jäljelle jää yhtäältä viisi kehittyntä läntisen Euroopan maata – Suomen ohella Irlanti, Itävalta, Ruotsi ja Sveitsi – jotka jo nyt täyttävät kaikki keskeisimmät jäsenyysehdot, mutta jotka kukin omista syistään ovat ainakin toistaiseksi päättäneet jäädä liittokunnan ulkopuolelle. Toiseen ryhmään taas kuuluu joukko Keski-Aasian, Kaukasuksen ja Balkanin maita, joista useimmille NATO-jäsenyys on vain kaukainen haave. NATO:n etujen mukaista on kuitenkin pitää nämä maat mahdollisimman tiiviisti mukana yhteistyössä.

Vähemmän kehittyneiden maiden tarpeisiin luotiin Prahan päätöksin uusi kumppanuuden työväline, Individual Partnership Action Plan (IPAP). Nimensä mukaisesti IPAP on yksittäisen jäsenmaan tarpeisiin räätälöity kehittämisohjelma, jonka tarkoituksena on sitoa nimenomaan Balkanin, Keski-Aasian ja Kaukasuksen maat nykyistä tiiviimmin mukaan yhteistyöhön NATO:n kanssa.

Toinen näiden samaisten maiden tarpeisiin kehitetty väline on ajatus tukirahastoista, joiden avulla yhteisiä resursseja pyritään kohdistamaan sellaisille alueille, joilla ulkopuolista apua erityisesti tarvitaan, esimerkiksi rajavalvontaan, rauhanturvakoulutukseen ja puolustusrakenteiden uudistamiseen. Samaan päämäärään tähtää ajatus ”mentoreista”, toisin sanoen kehittyneistä ja vauraista jäsen- ja kumppanuusmaista, jotka asettuvat tukemaan vähempiosaisia kumppanuusmaita. Suomikin selvästi kuuluu tällaisiin ”mentoreihin”.

Kaikella tällä toiminnalla pyritään auttamaan lähinnä Keski-Aasian ja Kaukasuksen maita, mutta mikseipä myös Balkanin alueen maita kehittymään, ja näin toimien lisätään näiden alueiden vakautta ja siinä samassa myös kehittyneempien maiden turvallisuutta.

Tärkeimmäksi haasteeksi NATO:n tulevaisuuden kannalta, jopa selvästi ohi laajentumiskysymyksen ja uusien suhteiden, nousi Prahan huippukokouksessa kuitenkin liittokunnan sotilaallisten voimavarojen kehittäminen.

NATO:n perinpohjainen uudistuminen näkyikin erityisen selvästi juuri tällä alueella.

Yhdysvallat on ollut NATO:n sotilaallisten voimavarojen uudistamisen liikkeelle paneva voima ja niiden kehittämisen veturi. Yhdysvaltain näkökulmasta voimavarojen kehittämisen kokonaisuus on liittokunnan muutoksen avainkysymys. Sopeutuminen muuttuneeseen toimintaympäristöön edellyttää nykyistä joustavampaa, toimintakykyisempää ja teknisesti korkeatasoisempaa sotilaallista suorituskykyä, jota voidaan tarpeen vaatiessa käyttää nopeasti missä tahansa maailmankolkalla. Uudistusten taustalla ei silti ole yksinomaan pyrkimys kyetä toimimaan NATO:n alueen ulkopuolella – joskin tämä on yksi keskeisistä tekijöistä – vaan pikemminkin pyrkimys vastata nykyistä tehokkaammin uusiin uhkiin ja haasteisiin, mukaan lukien kansainvälinen terrorismi ja joukkotuhoaseiden leviämisen ehkäiseminen.

Kaikki liittokunnan jäsenet olivat Prahassa yhtä mieltä siitä, että merkittäviä uusia uhkia on olemassa ja että keskeisellä sijalla uusiin uhkiin vastaamisessa ovat uudet sotilaalliset kyvyt. Washingtonin huippukokouksessa 1999 käynnistetty DCI-hanke (Defence Capabilities Initiative, DCI) oli kunniahiimoinen, ja ehkäpä juuri siksi se ei koskaan oikein saanut tuulta purjeisiinsa. Niinpä Prahassa jäsenmaat pyrittiinkin sitouttamaan uuteen voimavarojen kehittämisohjelmaan PCC:hen (Prague Capabilities Commitment, PCC).

PCC:n tarkoituksena on tehostaa voimavaratyötä ohjaamalla eurooppalaisia liittolaisia panostamaan erityisesti alueille, jotka ovat joukkojen valmiuden, liikuteltavuuden, suojan, tulivoiman ja taistelunkestävyyden kannalta avainasemassa ja joilla alueilla liittoutuman joukoilla on selkeitä puutteita. Samalla jäsenmaita patistettiin hyödyntämään monikansallisia hankkeita.

DCI:n kautta pyrittiin kehittämään kaikkiaan 58 erillistä voimavaraaluetta. PCC:n avulla keskitytään pienempään määrään kehittämisalueita, mutta samalla pyritään sitouttamaan jäsenmaat täyttämään lupauksensa.

Ei ole mikään yllätys, että NATO:n puutealueet ovat puutealueita myös Euroopan unionin kriisinhallintakykyä kehitettäessä. Prahin julkilausumassa todetaankin, että PCC:n ja Euroopan unionin piirissä tehtävän voimavaratyön (European Capabilities Action Plan, ECAP) tulee olla toisiaan täydentäviä ja vahvistavia. Yhteistyön tulee olla saumatonta, jotta tarpeetonta päällekkäisyyttä voitaisiin välttää.

Yhtä tärkeitä kuin löytää uutta puhtia sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen on NATO:n johtamis- ja komentorakenteen uudistaminen. Komentorakennetta päätettiinkin Prahassa karsia kovalla kädellä ja samalla sitä virtaviivaistettiin niin, että NATO:n strategisista johtoportaista toinen, Belgian Monsissa sijaitseva SHAPE säilyy edelleenkin operatiivisena esikuntana

(Allied Command Operations, ACO), kun taas Norfolkissa Yhdysvalloissa nykyisin sijaitseva SACLANT muuttuu Pohjois-Atlantin merioperaatioista vastaavasta operaatioesikunnasta liittokunnan sotilaallista muutosta, ”transformaatiota” ohjaavaksi suunnitteluesikunnaksi (Allied Command Transformation, ACT). ACT:n tehtävänä tulee olemaan strategisten konseptien, toimintamallien ja yhteistoimintakyvyn kehittäminen, voimavaratyön suunnittelu ja toimeenpano, puolustushaarojen yhteinen testaus-, koulutus-, harjoitus- ja arviointitoiminta sekä tulevaisuuden voimavarojen ja teknologian tutkimus.

Liittokunnan joukko- ja komentorakenteen muutos on ehdoton perusedellytys uuden tehokkaamman ja joustavakäyttöisemmän sotilaallisen voiman projisoimiskyvyn luomiselle. Samaan päämäärään tähtää Prahan huippukokouksen päätös liittokunnan nopean toiminnan joukkojen perustamisesta. NATO Response Force’sta (NRF) luodaan liittokunnalle korkeassa valmiustilassa oleva, laadullisesti korkeatasoinen ”keihäänkärki”. NRF tulee käsittämään noin 5000 maavoimien sotilaan vahvuisen joukkopoolin aselaji- ja huoltojoukkoineen. Ilma- ja merivoimaosineen koko iskuryhmän vahvuus voi nousta hieman yli 20 000 sotilaaseen. Joukon valmiustavoitteeksi esitetään 7-30 vuorokautta ja operaatiota tulee kyetä ylläpitämään vähintään 30 vuorokautta.

NATO:n sotilaallisen iskukyvyn kannalta on tärkeitä, että NRF tulee pääosin muodostumaan eurooppalaisten jäsenmaiden joukoista, joiden tueksi Yhdysvallat tarjoaa maailmanlaajuiseen toimintaan kehitettyjä tiedustelu-, johtamis- ja kuljetusjärjestelmiään. Huomion arvoista on myös, että NRF tulee täydessä valmiudessaan kullakin hetkellä käsittämään ei vain yhden ainokaisen yli 20 000 sotilaan joukkopoolin ja siitä vastaavan esikunnan, vaan itse asiassa kolme sellaista kokonaisuutta. Yksi joukkopoleista on kuuden kuukauden mittaisen jakson sovitussa 7-30 vuorokauden valmiudessa, toinen on valmistautumassa tehtävänsä ja kolmas on ajamassa alas valmiuttaan tehtävänsä jälkeen. Kun kunkin rotaation kesto on kuusi kuukautta, niin näin ollen kullakin hetkellä NATO:lla tulee olemaan noin armeijakunnan verran hyvin varustettuja, harjoitettuja ja toimintavalmiita joukkoja korkeassa valmiudessa.

Arvoisat kuulijat,

Olen pyrkinyt edellä pohtimaan kysymystä, mikä NATO on ja minne se on menossa. Toivoakseni on käynyt selväksi, että NATO on kaiken aikaa muutoksen kautta etenevä järjestö. Se ei ole pysähdyksissä, vaan se kehittyi, aivan kuten se on tehnyt perustamisestaan 4.4.1949 lähtien.

Näin päätettiin siis Prahassa, ja näiden päätösten pohjalta NATO:a on kehitetty kuluneiden kahden vuoden aikana. Seuraava huippukokous järjestetään 28-29. kesäkuuta 2004 Istanbulissa. Miten tästä eteenpäin?

NATO:n uudistumista koskevat suuret linjaratkaisut tehtiin Prahassa, joten Istanbulissa tullaan todennäköisesti keskittymään lähinnä Prahan päätösten toimeenpanoon ja suunnittelemaan jatkotyöskentelyä.

Istanbulissa ei tulla kutsumaan uusia jäseniä. Albania, Kroatia ja Makedonia tulevat jatkamaan MAP-ohjelmassa, eikä muita vartenotettavia jäsenkandidaatteja ole ilmaantunut. Rauhankumppanuustoiminta tulee jatkumaan, joskin sen painopiste tulee siirtymään erityisesti Kaukasuksen ja Keski-Aasian kumppanuusmaiden vakauden sekä asevoimien ja puolustushallinnon rakenteiden uudistamisen tukemiseen. Myös Länsi-Balkanin osuus rauhankumppanuustoiminnassa tulee kasvamaan. Serbia-Montenegro ja Bosnia-Hertsegovina pyritään ottamaan mukaan rauhankumppanuuteen, kunhan ne täyttävät kumppanuuden perusvaatimukset, mukaan lukien sotarikollisten saattaminen oikeuden eteen.

Suomen yhteistyö NATO:n kanssa jatkuu kutakuinkin ennallaan. Rauhankumppanuus on meille edelleenkin tärkeä yhteistyöväylä, sillä se on EU:n ja NATO:n tiivistyvän yhteistyösuhteen lisäksi meille ainoa käytettävissä oleva kanava NATO:on ja sen puitteissa etenevään sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen. Selvää on, että myös EU:n sotilaallisessa yhteistyössä tukeudutaan NATO:n standardeihin ja menetelmiin, ja näin ollen NATO-yhteistyö on välttämätöntä niin Suomen sotilaallisen kriisinhallintakyvyn kuin kansallisen puolustuksenkin kehittämisen näkökulmasta.

Voidaan olettaa, että Istanbulin huippukokouksen keskeinen sisältö tulee liittymään NATO-maiden valmistautumiseen yhteisiin kriisinhallintaoperaatioihin ja niihin liittyvien sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen. Operaatioiden osalta NATO:n odotetaan tekevän päätöksen SFOR-operaation lakkauttamisesta Bosnia-Hertsegovinassa vuoden 2004 loppuun mennessä ja operaatiovastuun luovuttamisesta EU:lle. Kosovon käynnissä oleva KFOR-operaatio jatkunee entisen vahvuisena, kunnes NATO on varmistunut tilanteen vakautumisesta juuri nyt meneillään olevien väkivaltaisuuksien aikanaan rauhoituttua. Afganistan tulee varmasti olemaan Istanbulin keskeisiä puheenaiheita. Maan pääkaupunki Kabul on NATO-johtoisten ISAF-joukkojen valvonnassa, mutta ympäröivien maakuntien kohdalla tilanne on toinen ja monin paikoin paikallisten sotapäälliköiden toiminta saa aikaan epävakautta. Keskeisiin maakuntakaupunkeihin sijoitettavat PRT-yksiköt (Provincial Reconstruction Team, PRT) pyrkivät osaltaan vastaamaan tähän ongelmaan.

Istanbulin kokouksessa tullaan ilmeisesti myös keskustelemaan NATO:n mahdollisesta roolista Irakin tilanteen vakauttamisessa. Kesäkuusta 2003 lähtien Puola on saanut NATO:lta tukea johdossaan olevan monikansallisen divisioonan johtamis- ja viestijärjestelmän sekä huollon järjestämisessä, ja erityisesti Yhdysvallat toivoo laajempaakin liittokunnan tukea Irakissa. Yksimielisyyttä tässä asiassa tuskin kuitenkaan saadaan syntymään Istanbulissa.

Liittokunnan voimavarapuutteiden korjaus on varmasti kärkipäässä Istanbulin asialistalla. NATO:n edellinen pääsihteeri lordi Robertson pyrki voimakkaasti vaikuttamaan jäsenvaltioihin, jotta nämä selkeästi sitoutuisivat pahimpien voimavarapuutteiden korjaamiseen. Hänen ajatuksensa oli, että jäsenmaiden tulisi kyetä ylläpitämään rajojensa ulkopuolella operaatioissa vähintään 8 prosenttia joukoistaan, ja kaikista kansallisista joukoista vähintään 40 prosenttia tulisi olla käytettävissä oman alueen ulkopuolisiin operaatioihin. Tähän eivät jäsenmaat Istanbulissa todennäköisesti sitoudu, mutta tarkoitus on viedä kokouksen hyväksyttäväksi voimavarapaketti, johon keskeisten strategisten voimavarojen kehittämisen rinnalla sisältyvät myös nopean toiminnan NRF-joukot sekä komentorakenneuudistus. Näin NATO:n uudistuminen, transformaatio, tulee jatkumaan ja saamaan vahvaa pontta Istanbulin huippukokouksen päätöksistä.

Hyvät kuulijat,

NATO on edelleenkin ainoa organisaatio maailmassa, jolla on valmiit rakenteet ja välineet mittavien sotilaallisten operaatioiden johtamiseksi. NATO on myös organisaatio, joka on poikkeuksellisen nopeasti ja joustavasti

kyennyt reagoimaan ympäristönsä muutoksiin. Kylmän sodan aikana se oli ennen muuta sotilasliitto, jonka ainutkertaisena tehtävänä oli muodostaa vastavoima Varsovan liiton hyökkäysuhkaa vastaan. Neuvostoliiton romahduksen jälkeen siitä tuli yhteistyöjärjestö, jonka siipien suojaan sen entiset viholliset voivat etsiä harjoittamaan kriisinhallintayhteistyötä ja kehittää valmiuksiaan liittokunnan jäsenyyteen.

Alkaneella vuosituhanella liittokunnasta on muodostumassa laajaalainen, yhteiset arvot ja tavoitteet jakavien maiden välinen turvallisuusyhteisö, jonka käytössä oleviin työkaluihin kuuluu suuri valikoima instrumentteja poliittisesta konsultaatiosta aina terävään sotilaalliseen keihäänkärkeen saakka.

Tässä on minun vastaukseni alussa esittämiini kysymyksiin. Kylmän sodan jälkeen NATO on osoittanut olevansa organisaatio, joka kehittyy ja mukautuu sen eteen tulevien haasteiden mukaan. Mikään ei viittaa siihen suuntaan, että se ei kykenisi samaan tulevaisuudessakin.

Abstract**THE FUTURE OF NATO**

Pauli Järvenpää, Dr.

The North Atlantic Treaty Organization (NATO) is an alliance that is going through a thorough transformation. Collective defence remains its core purpose, but the threats that NATO faces have changed substantially. They include terrorism and the proliferation of weapons of mass destruction, and they emanate from a far wider area than in the past. To counter these new threats the Alliance has decided to adapt itself by taking new members, by creating new partnerships and by revamping its command and control structures. In addition, NATO is drastically transforming its military capabilities in order to respond better to the changing strategic environment. The decisions NATO took in the Prague Summit in 2002 have been implemented wholly or partly, and the Alliance is ready to adopt new measures in the upcoming Summit in June 2004 in Istanbul. Meanwhile, NATO remains open to all European democracies, willing and able to meet the responsibilities of membership and whose inclusion would enhance overall security and stability in Europe. NATO is an organization that has confronted challenge and change throughout its history, and there is no doubt that it will remain a vital bridge across the Atlantic at the same time that it transforms itself to face a new era of risk and challenge.

Doctor of Political Science Pauli Järvenpää is the Director General at the Department of Defence Policy in the Finnish Ministry of Defence.